

© TWAN WIERMANS

Meer aandacht voor financiële kengetallen

Van oudsher worden er financiële kengetallen opgenomen in bedrijfseconomische boekhoudingen zoals focus. Vaak kregen de financiële bladzijden in het verleden echter weinig aandacht en werden ze door onze consulenten zelfs overgeslagen bij de bespreking van de bedrijfsuitslag. Door de toename van de volatiliteit van de prijzen en de daaruit voortvloeiende toename van de financiële risico's krijgen ze vandaag terecht meer aandacht.

Herman Vets, stafmedewerker Bedrijfseconomie

Cashflow, kasstroom en kritieke opbrengstprijis

Het rekenwerk bij de financiële kengetallen in je boekhouding is meestal relatief eenvoudig, omdat het gaat over het resultaat van bepaalde 'ontvangsten' verminderd met bepaalde 'uitgaven' op bedrijfsniveau. Los daarvan hebben die financiële kengetallen wel doorgaans een heel specifieke achterliggende betekenis, die je best in het achterhoofd houdt bij de interpretatie ervan. Als een bankier het bijvoorbeeld over je cashflow heeft, dan gaat dat om een resultaatberekening die jouw terugbetaalcapaciteit van kredieten zou moeten weergeven. Dus in je focus-boekhouding is je **cashflow** het resultaat waarmee je enerzijds nog je kredieten moet kunnen terugbetalen en daarbovenop ook nog voldoende middelen zou moeten overhouden om van te kunnen leven. De **kasstroom** is dan weer de resultaatberekening die een stap verder gaat dan de cashflow. Hier zijn de jaarlasten van je kredieten ook meegeteld bij de uitgaven. Zo krijg je dus een maatstaf voor het bedrag dat in een boekjaar beschikbaar was om uit te geven buiten je bedrijf (leefgeld). Een ander interessant financieel getal in je boekhouding is zeker ook de 'kritieke opbrengstprijis'. Dit kengetal moet

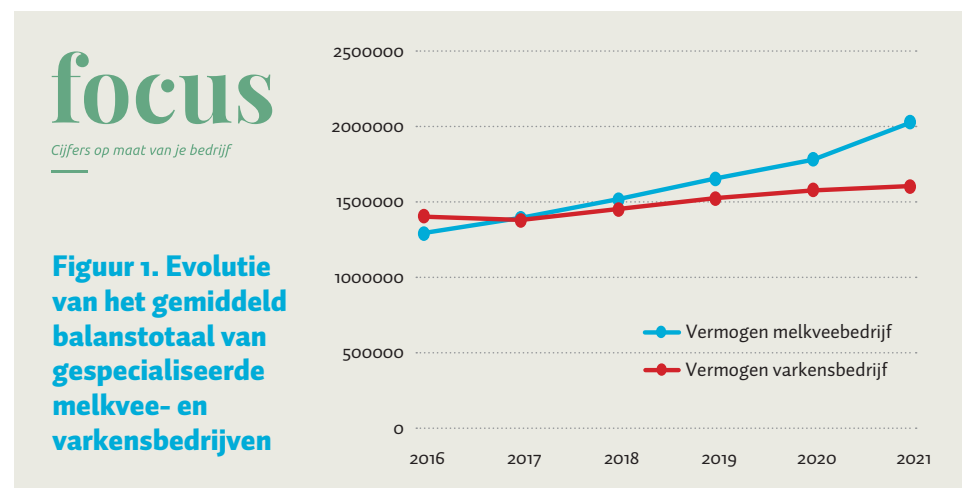
je interpreteren als de 'financiële break-evenprijs'. Als de prijs van je product onder deze limiet zakt, draai je financieel niet meer rond. Of met andere woorden, als deze prijs zich een jaar lang voordoet ben je in dat boekjaar niet in staat om al je facturen van dat jaar netjes betaald te krijgen – inclusief bankaflossingen. Deze laatste berekening heeft natuurlijk alleen maar zin op gespecialiseerde bedrijven die afhankelijk zijn van de opbrengst van één product.

Balans

Voor je ook maar toestemming kan krijgen van een bank om een nieuw

krediet af te sluiten, zal deze bank trachten je balanssituatie in te schatten. In je bedrijfseconomische boekhouding wordt een balans gemaakt over het bedrijfsvermogen (dus niet het privévermogen) op de begin- en einddatum van het boekjaar. Een balans maken betekent eigenlijk simpelweg dat er een overzicht en som gemaakt wordt van al het vermogen dat aanwezig is op je bedrijf op één moment, en daarnaast ook van de schulden van je bedrijf op korte en langere termijn op datzelfde moment. Vermogen en schuld moeten 'in balans' zijn. Dit wordt uitgedrukt in de **solvabiliteit** of het % eigen vermogen.

In de focus-boekhoudingen zien we dat het totaalbalansvermogen de laatste jaren gemiddeld gestegen is voor zowat alle sectoren. De melkveehouderij steekt er niet onverwacht wat bovenuit door een sterkere schaalvergroting sinds het loslaten van het melkquotum. In figuur 1 vind je de evolutie van het gemiddeld vermogen voor gespecialiseerde melkveebedrijven versus gespecialiseerde varkensbedrijven. ▶

De solvabiliteit, dus het gemiddelde % eigen vermogen, blijkt dan weer relatief stabiel te blijven over de jaren heen voor beide sectoren (figuur 2). In absolute waarde zien we in focus wel verschillen tussen de sectoren in het gemiddelde % eigen vermogen (tabel 1). De relatieve leninglast, bijvoorbeeld als je de leninglast uitdrukt per liter melk, per ha grond, per varkensplaats ... blijkt dus niet echt toegenomen te zijn (figuur 2).

Tabel 1. Gemiddelde solvabiliteit gespecialiseerde bedrijven in focus

Gemiddelde laatste 5 jaar	Solvabiliteit
Intensieve groenten	39,4
Akkerbouwmatige groenten	53,3
Fruit	56,9
Varkensbedrijf	63,0
Melkvee	65,2
Akkerbouw	76,0
Zoogvee	79,7

Bij deze boekhoudkundige stabiliteit van het % eigen vermogen moeten we misschien wel de kanttekening maken dat er geen 'volledige' balans kan worden opgemaakt met enkel de bedrijfs-

economische input. Een bedrijfseconomische boekhouding is immers geen dubbele boekhouding waar ook de betalingen van de facturen moet worden ingegeven. Het bedrag aan openstaande vorderingen (= facturen) kan dus in de bedrijfseconomische boekhouding niet worden opgenomen in de balans. Als dit bedrag in jaren van crisis of slechte conjunctuur zou toenemen, zit dit dus niet in je balans. En dat zorgt dan voor wat vertekening van de reële financiële situatie van je bedrijf. Als er in die omstandigheden een extra kaskrediet of vast voorschot wordt opgenomen zit dat wel in de focusbalans. Wat verrassend blijkt de opname van kaskredieten of vaste voorschotten echter ook opvallend stabiel als je dit in % van het totaal geleend vermogen uitdrukt (figuur 2). Circa 3% van de totale schuld in de melkveehouderij en 8% in de varkenshouderij bestaat uit dergelijke kortetermijnkredieten. Op eventuele toe- of afname van het bedrag 'openstaande vorderingen' in functie van de conjunctuur hebben we dus via de boekhouding geen zicht. Onthoud wel dat dit laatste natuurlijk door de banken als een belangrijke barometer aanzien wordt en dat het voor jezelf

ook nuttig is om van dit gedeelte zelf de balans bij te houden!

Positieve kasstroom betekent niet altijd rendement

Een financieel overschot mag niet per definitie gezien worden als rendement. Het is niet omdat op het einde van het jaar meer geld op je bedrijfsrekening staat dat je sowieso ook rendabel gedraaid hebt. Daarvoor dient nu eenmaal de rendementsberekening van het arbeidsinkomen. Die rekt uit of je arbeid een loon heeft opgebracht nadat alle kosten die je daarvoor gemaakt hebt objectief zijn doorgerekend, ook die van investeringen in het verleden. Alle investeringen en kosten moeten immers terugverdiend worden en als er daarbovenop nog iets overschiet, kan je pas spreken van rendement.

Rendabel zijn maar toch niet alles betaald krijgen

Ook deze situatie komt geregeld voor. Meestal is die dan van tijdelijke aard, vooral als men zich bij investeringen misrekent in het financiële plaatje op korte termijn. Dan bedoelen we niet zozeer de kostprijs van een investering want die kan je natuurlijk ook gewoon verkeerd inschatten, met alle gevolgen van dien. Maar ook het moment waarop de opbrengsten naar het verwachte niveau stijgen na de investering kan wel eens langer uitblijven dan verwacht, en dan kan het qua liquiditeit natuurlijk ook snel beginnen nijpen. Ook bij investeringen in grond wordt het financiële plaatje best opnieuw bekeken, als daarmee een groot deel van de financiële buffer wordt opgesoupeerd. Kortom, zowel het rentabiliteitsplaatje als het financiële plaatje moeten kloppen en bij iedere investering moet men de nodige marges in beschouwing nemen. ■

focus

Cijfers op maat van je bedrijf

Figuur 2. Evolutie van het % eigen vermogen van gespecialiseerde melkvee- en varkensbedrijven en evolutie van het % vast voorschot + kaskrediet t.o.v. het totaal van de kredietlijnen

